



Európska komisia



Európsky hospodársky a sociálny výbor

PROTOKOL O SPOLUPRÁCI MEDZI EURÓPSKOU KOMISIOU A EURÓPSKYM HOSPODÁRSKYM A SOCIÁLNYM VÝBOROM

ÚVOD

Komisia a Európsky hospodársky a sociálny výbor považujú za spoločný záujem zintenzívnenie vzájomných inštitucionálnych vzťahov uplatnením tohto protokolu, ktorého formy posilnenej spolupráce nahrádzajú formy uvedené v protokole z 24. septembra 2001.

Táto forma užšej spolupráce je súčasťou uplatňovania posilnenej kultúry dialógu a užšej spolupráce s organizovanou občianskou spoločnosťou a jej zástupcami v procese prípravy a uplatňovania politiky a rozhodnutí Európskej únie.

Komisia si váži, že výbor pomáha dať odpoveď na požiadavku výraznejšej demokracie v procese budovania Európskej únie.

Komisia a výbor spolupracujú pri plnení troch hlavných poslání výboru:

- zabezpečuje konzultacnú funkciu vo vzťahu ku Komisii, Rade a Európskemu parlamentu a napomáha procesu vytvárania politiky a rozhodnutí Európskej únie,
- umožňuje tak na národnej, ako aj európskej úrovni väčší záujem a vyššiu účasť organizovanej občianskej spoločnosti na európskom projekte a pomáha priblížiť Európu občanom,
- zapája sa do zahraničných aktivít Európskej únie tým, že organizuje a rozvíja dialóg s organizáciami občianskej spoločnosti v krajinách alebo zemepisných zoskupeniach mimo Európskej únie a podporuje vytváranie poradných štruktúr.

Komisia podporuje posilňovanie poradnej funkcie výboru tak v prvých, ako aj posledných fázach procesu formovania politiky a legislatívy Spoločenstva. Znamená to predovšetkým, že výbor sa podieľa na dopadových analýzach a výrazne sa podieľa na posudzovaní stupňa uplatnenia legislatívy.

Komisia a výbor spolupracujú na rozvíjaní participatívnej demokracie na úrovni Európskej únie s cieľom prispieť k posilneniu jej demokratickej legitimity.

Aby výbor mohol v plnej miere zohrávať svoju úlohu sprostredkovateľa medzi očakávaním a úsilím organizovanej občianskej spoločnosti, Komisia podporuje iniciatívy výboru zamerané na podporu a štruktúrovanie dialógu a pokonzultacných dohôd s európskou občianskou spoločnosťou, ako aj posilňovanie vzťahov s hospodárskymi a sociálnymi radami a podobnými inštitúciami v členských krajinách.

I. INŠTITUCIONÁLNE A ADMINISTRATÍVNE VZTAHY

1. Predseda Komisie alebo poverený podpredseda pre vzťahy s výborom každý rok predkladá plenárnemu zasadnutiu ročnú politickú stratégiu a hlavné línie ročného pracovného programu Komisie.

Na zaciatku funkčného obdobia predseda Komisie predstavuje plenárnemu zhromaždeniu strategické ciele na päťročné obdobie.

2. Minimálne raz za rok sa z iniciatívy Komisie organizuje stretnutie medzi predsedníctvom výboru a predsedom Komisie a/alebo povereným podpredsedom pre vzťahy s výborom, na ktorom sa prerokujú príslušné priority a všetky otázky spoločného záujmu a vyhodnotí sa uplatňovanie priorít a tohto protokolu.

Toto stretnutie pripravujú generálni sekretári Komisie a výboru. Má umožniť identifikáciu základných prioritných tém, kde dochádza k posilnenej politickej spolupráce medzi Komisiou a výborom. Tieto témy by mali byť horizontálnej povahy a byť súčasťou európskej agendy.

V kontexte viacročného medzinštitucionálneho plánovania sa Komisia a výbor usilujú vzájomnou spoluprácou účinne prispieť k úsiliu všetkých inštitúcií o lepšiu zákonodarnú činnosť.

3. Členovia Komisie sú pozývaní k účasti na práci výboru, a to najmä v rámci plenárnych zasadnutí, na ktorých sa rokuje o strategickej orientácii v oblasti ich kompetencií, ako aj všetkých dopredu spoločne dohodnutých otázkach.

Okrem toho sa raz do roka organizuje stretnutie medzi predsedami odborných sekcií a príslušným členom alebo členmi Komisie za účelom prerokovania ich priorít a príslušných pracovných plánov.

4. Zástupcovia Komisie sú zapájaní do prác výboru týkajúcich sa tém, ktoré spadajú do ich kompetencií a v rámci možností sa zúčastňujú na schôdzach, na ktoré sú pozývaní. Pri svojich vystúpeniach predkladajú na prerokovanie návrhy Komisie alebo iné dokumenty a informujú o vývoji spisov.

So svojimi protajškami z výboru úzko spolupracujú na spisoch, ktoré spadajú do ich kompetencií.

5. Koordinátori alebo určení zodpovední pracovníci každého oddelenia Komisie a sekretariáty odborných sekcií výboru, si pravidelne vymenávajú informácie najmä v rámci plánovania generálnych riaditeľstiev a uplatňovania pracovných priorít uvedených sekcií.

Na podnet generálneho tajomníka Komisie sa koordinátori schádzajú minimálne raz za rok so sekretariátom výboru s cieľom:

- predstaviť strednodobé projekty Komisie, ku ktorým by mohol výbor podstatne prispieť po ich prerokovaní príslušnými zložkami a preskúmať sledovanie týchto projektov;
- vzájomne sa informovať o najdôležitejších aktivitách alebo iniciatívach spoločného záujmu, ktoré zrealizovala alebo navrhla Komisia alebo výbor;
- podieľať sa na príprave stretnutí generálnych tajomníkov Komisie a výboru, najmä pokiaľ ide o sledovanie uplatňovania tohto protokolu.

II. PORADNÁ FUNKCIA EURÓPSKEHO HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO VÝBORU

6. Na základe ročného plánu práce Komisie a analýzy príslušných priorít Komisie a výboru zástupca predsedu poverený vzťahmi s výborom odovzdá výboru zoznam s návrhmi, pre ktoré je stanovená povinná konzultácia, ako aj návrhmi, ktoré by sa mohli stať predmetom nepovinnnej konzultácie. V tomto zozname sú uvedené aj dokumenty nelegislatívnej povahy, ku ktorým si Komisia chce vyžiadať stanovisko výboru.

V rámci tohto programu Komisia potvrdí ako doplnok „priebežného programu“ ešte pred konaním schôdzí grémia výboru svoje požiadavky na fakultatívne stanoviská.

Pri organizovaní svojej vlastnej práce sa výbor snaží zohľadňovať priority a časové termíny Komisie.

7. Je vhodné, aby v rámci existujúcich zmlúv došlo k posilneniu selektivity tak zo strany Komisie ako aj výboru.

Pokiaľ ide o Komisiu, táto sa rozhoduje pre fakultatívnu konzultáciu najmä na základe týchto kritérií:

- Daná téma predstavuje všeobecný záujem a súvisí s oblasťami alebo témami, stanovisko výboru ku ktorým by predstavovalo pridanú hodnotu v rámci procesu vytvárania politiky a rozhodnutí Európskej únie.
- Tento prístup má podnietiť diskusiu medzi inštitúciami o vhodnosti určitej aktivity Spoločenstva v určitej oblasti alebo diskusiu o danej téme.

Pokiaľ ide o výbor, ten bude pokračovať vo svojom úsilí, ktoré už vyvinul smerom k racionalizácii svojej práce, aby sa mohol prednostne zamerať na stanoviská, ktoré by mohli priniesť reálnu pridanú hodnotu v rámci procesu vytvárania politiky a rozhodnutí Spoločenstva.

Za týmto účelom výbor:

- Uplatňuje vyššie kritéria pokiaľ ide o výber tém, ktorých sa môžu týkať jeho stanoviská z vlastnej iniciatívy.
- Pokracuje v uplatňovaní zjednodušených a rýchlych rozhodovacích postupov pri vypracúvaní stanovísk k bežným otázkam, ktoré sú predmetom povinných konzultácií (kodifikácia, predĺženie platnosti noriem, územné rozšírenie existujúcich noriem, atd.).

8. V rámci procesu vytvárania politiky Európskej únie a plánovania jej práce môže Komisia požiadať výbor o vypracovanie prieskumných stanovísk v oblastiach mimoriadne dôležitých pre organizovanú občiansku spoločnosť, pre ktoré má výbor podľa názoru Komisie vhodné kompetencie a odbornosť. Na výbor sa s takýmito požiadavkami obracia poverený podpredseda Komisie pre vzťahy s výborom. Tieto požiadavky sú usporiadané podľa presných pokynov týkajúcich sa predmetu stanoviska a termínu vypracovania.

Komisia a výbor sa usilujú tieto žiadosti o prieskumné stanoviská popísať v rámci integrovaného postupu, ktorý umožňuje zabezpečiť, aby sa v maximálnej možnej miere vzali do úvahy hľadiská všetkých zainteresovaných zložiek občianskej spoločnosti.

Dalej je žiaduce, aby výbor v týchto súvislostiach za účelom dosiahnutia uvedeného cieľa organizoval výpovede a/alebo konferencie.

Komisia zabezpečí ďalšie vhodné sledovanie, ktoré umožní odhadnúť pridanú hodnotu daného stanoviska v rámci procesu vytvárania politiky a rozhodnutí Spoločenstva.

9. Komisia výboru odovzdá v najkratšom možnom termíne všetky dokumenty a informácie potrebné pre výkon jeho poradnej funkcie.
10. Pre zvýšenie zrozumiteľnosti svojich stanovísk sa výbor usiluje najmä:
- Lepšie ozrejmiť čiastkové zmeny, ktoré výbor chce priniest do komisných návrhov legislatívnej povahy.
 - Spájať svoje hlavné odporúčania a návrhy.
11. Komisia a výbor uznávajú záujem a potrebu ďalšieho sledovania stanovísk. Za týmto účelom komisia systematicky predkladá dôvody, pre ktoré zohľadnila alebo nezohľadnila návrhy zmien a finančných prostriedkov uvedené v stanoviskách výboru.

Pri stanoviskách výraznejšej politickej povahy sa Komisia usiluje o rovnako politicky výraznejšie ďalšie sledovanie stanovísk zahrnujúce predovšetkým a v medziach možností informáciu, ktorú prednesie príslušný člen Komisie na plenárnom zasadnutí nasledujúcom po plenárnom zasadnutí, počas ktorého bolo prijaté dané stanovisko.

Komisiou akceptované návrhy zmien týkajúce sa legislatívnych dokumentov Komisia zaradí

medzi svoje pozmenené návrhy s tým, že v pripojenom zdôvodnení uvedie ich pôvod.

III. EURÓPSKY HOSPODÁRSKY A SOCIÁLNY VÝBOR A ORGANIZOVANÁ OBCIANSKA SPOLOCNOSŤ

12. Podľa zmluvy zohráva výbor úlohu inštitucionálneho sprostredkovateľa medzi inštitúciami Európskej únie a organizovanou občianskou spoločnosťou.

Komisia a výbor spolupracujú na lepšom zapájaní organizovanej občianskej spoločnosti do procesu tvorby politiky a prípravy zákonov Spoločenstva, ako aj ich aplikácie a tým na umožnení väčšej adhézie a účasti občianskej spoločnosti na európskom projekte na všetkých úrovniach.

V tomto kontexte podporuje rovnako aj zasadzovanie sa výboru za uskutočnenie posilneného a štruktúrovaného dialógu s organizovanou občianskou spoločnosťou, najmä prostredníctvom kontaktnej skupiny, ktorú vytvoril.

Pokiaľ ide o politiku konzultácií v rámci inštitúcie, Komisia sa pri prehlbovaní svojho vzťahu s organizovanou občianskou spoločnosťou v Európskej únii a mimo nej opiera najmä o výbor.

13. Komisia a výbor sa dohodli, že prehlbia svoju spoluprácu v oblastiach osobitnej dôležitosti.

Výbor bez toho, aby niekomu spôsobil ujmu na kompetenciách a prednostných právach, v rámci výkonu svojej poradnej funkcie môže organizovať formou vypočutí semináre alebo konferencie, štruktúrované konzultácie organizovanej občianskej spoločnosti, ktorých cieľom je zhromaždiť čo najširšie spektrum hľadísk organizácií občianskej spoločnosti participujúcich na určitej téme.

Komisia môže spolupracovať na organizovaní a realizácii takýchto konzultácií najvhodnejším spôsobom vrátane formy logistickej a/alebo finančnej pomoci.

14. Komisia a výbor tiež dbajú na to, aby sa zvyšovala synergia ich aktivít a iniciatív najmä v nasledovných oblastiach:

– **Lisabonská stratégia**

Výbor prispieva k uplatňovaniu Lisabonskej stratégie v rámci posilnenej spolupráce s hospodárskymi a sociálnymi radami a podobnými inštitúciami v členských štátoch a organizáciami občianskej spoločnosti s cieľom vytvorenia interaktívnej siete iniciatív, ktoré by napomohli úspechu tejto stratégie, k čomu ho povzbudila aj Európska rada.

– **Trvalo udržateľný rozvoj**

Výbor prispieva k uplatneniu a sledovaniu stratégie trvalo udržateľného rozvoja Európskej únie.

Tu sa Komisia opiera o výbor, aby túto stratégiu zapísala do procesu a politického dialógu združujúceho všetkých zainteresovaných aktérov k definícii týchto cieľov a ich realizácie.

– **Štrukturálne zmeny**

Komisia sa snaží využiť kompetencie výboru pri predvídaní a riadení štrukturálnych zmien a ich dopadov na oblasť hospodárstva, sociálnu a spoločenskú sféru a životné prostredie.

– **Dopadové analýzy a posudzovanie legislatívy**

Výbor napomáha procesu dopadových analýz a posudzovania uplatňovania legislatívy Spoločenstva tak, ako to stanovila Komisia. Platí to najmä pre oblasť vnútorného obchodu.

– **Vonkajšie vzťahy Európskej únie**

Výbor doprevádza vonkajšie aktivity Európskej únie udržiavaním dialógu s organizáciami občianskej spoločnosti krajín a zemepisných celkov tretích krajín, s ktorými má EÚ štruktúrované vzťahy. Komisia tu podporuje jeho iniciatívy na posilnenie úlohy organizovanej občianskej spoločnosti mimo Európskej únie a podporu kultúry dialógu a konzultácií s organizovanou občianskou spoločnosťou a príslušných štruktúr.

IV. KOMUNIKACNÁ POLITIKA

15. Komunikovať o Európskej únii s občanmi je spoločnou zodpovednosťou všetkých európskych inštitúcií a orgánov. Ide tu o základnú úlohu, pretože európske inštitúcie musia byť dôveryhodné, transparentné, otvorené a zodpovedné, ak si chcú zachovať a zvýšiť legitimitu v očiach európskych občanov. Efektívnu komunikáciu zo strany Európskej únie je teda treba chápať predovšetkým ako poslanie verejnej služby. Cieľom má byť umožnenie plnej účasti občanov na európskej diskusii a demokratickom procese vytvárania politiky a rozhodnutí Spoločenstva.

Komisia a výbor sú toho názoru, že je vo všeobecnom záujme Európskej únie a jej občanov, aby sa posilnili medziinštitucionálne vzťahy aj v oblasti komunikácie a stanovili spôsoby posilnenej spolupráce.

Komisia pripravuje Bielu knihu, ktorá predstaví základné línie komunikačnej stratégie pre Európsku úniu, ako aj jej základné strednodobé a dlhodobé iniciatívy. Tento dokument bude východiskom dlhodobého procesu štrukturálnych reforiem a kultúrnych zmien, ktorými sa komunikácia začleňuje do procesu prijímania rozhodnutí.

Biela kniha bude tvoriť široký konzultčný rámec pre všetky strany zapojené do komunikácie o Európskej únii vrátane Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru a umožní všetkým inštitúciám definovať vlastné postoje a svoju účasť v danej oblasti.

Ako inštitucionálny sprostredkovateľ medzi občianskou spoločnosťou a inštitúciami Európskej

únie tu výbor zohráva kľúčovú úlohu pri vytváraní skutočného európskeho verejného priestoru pre dialóg a diskusiu o témach, ktoré ležia na srdci občanov a ktoré sú rozhodujúce pre budúcnosť európskeho projektu.

V rámci posilnenej medziinštitucionálnej spolupráce je v záujme Európskej únie zúčtovat odborné vedomosti členov výboru, ako aj komunikačné siete, s ktorými výbor udržuje privilegované vzťahy. Ide tu najmä o organizácie občianskej spoločnosti zastúpené jeho členmi a hospodárske a sociálne výbory a podobné inštitúcie v členských štátoch.

Po konzultáciách, ktoré vyvolá Biela kniha, bude k tomuto protokolu vypracovaný dodatok, v ktorom budú konkrétne stanovené oblasti posilnenej spolupráce medzi Komisiou a výborom v oblasti komunikácie o Európskej únii, ako aj príslušných vykonávacích predpisov.

V Bruseli, 7. novembra 2005

Za Európsku komisiu

Za Európsky hospodársky a sociálny výbor

José Manuel BARROSO
Predseda

Anne-Marie SIGMUND
Predsedníčka